

GŁOS OBYWATELA

GAZETA POLITYCZNA, SPOŁECZNA, NAUKOWA, LITERACKA I SPORTOWA.

Redakcja i Administracja:
Rynek Kościuszki № 9 telefon 10-06.
Telefony Redakcji: dzienny—10-06.
nocy — 4-04.

Konto w P. K. O. 86999.
Lomży, Wotkowysku,
Filje: w Grodnie i Suwałkach.

Redaktor Naczelny przyjmuje od godz. 14-15:
telefon 24 10-06 dodatkowy.
Administracja czynna od godziny 9-15 od 17-20.
Rekopisów Redakcja nie zwraca.

O wewnętrzny spokój

Po wielkiej burzy gospodarczej, jaka zawisła nad światem całym a wraz z nim i nad Polską, po dniach pełnych troski, na ciemnym horyzoncie gospodarczym naszego życia pojawiają się pierwsze jaśniejsze promienie. Zamalała się fala rosnącego bezrobocia, upłynął się rynek pieniężny, stworzono warunki ożywienia ruchu budowlanego, otwierają swe kasy zagranica dla polskich potrzeb kredytowych. Rząd opracował wielki program gospodarczy i przystępuje do jego realizacji.

W tym samym niemal momencie zostaje wręczony Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej wniosek podpisany przez 149 posłów sejmowych, którzy domagają się zwolnienia nadzwyczajnej sesji sejmowej. I chociaż nikt nie neguje, że prawo wręczenia takiego wniosku posłom przysługiwało zgodnie z art. 25 ustawy konstytucyjnej, to jednak fakt ten nasuwa różne, a bardzo różne refleksje.

Motywacja wniosku samej dla siebie niczego zarzucić nie można. Mówi ona o konieczności „wytężonej pracy ustawodawczej” i o „stałym pogorszeniu się stanu gospodarczego Państwa”. Co prawda nie wiemy, dlaczego zwolnienie Sejmu miało by jakikolwiek sposobem wpłynąć na nasz stan gospodarczy, tembardziej, że on i bez tego poczyna się obecnie poprawiać. Pamiętamy zresztą o tem, że przed trzema czy czterema laty, kiedy Sejm napewno nie był więcej aktywny niż obecnie, przetrwałby jednak okres prawdziwie świetnej konjunktury gospodarczej. Co się tyczy zaś dziedzin ustawodawczej, to pamiętamy między innymi dobrze o tem, że wszelkie próby reformy podatkowej napotykały ze strony Sejmu na takie traktowanie jak, odrzucenie w roku 1928 rządowych projektów ustaw dotyczących podatków, bez żadnej dyskusji. Pamiętamy i o tem, że wszelkie poważne reformy w dziedzinie gospodarczej czy finansowej przeprowadzane były zarówno przed majem jak i po maju niniejszej jak przez daniem odpowiednich pełnomocnictw rządowi, gdy Sejm rzekł się swej w tej sprawie ingerencji.

W końcu jednak i o to nie chodzi. Idzie raczej o to, czy istotnie o kwestje ustawodawcze, o sprawy gospodarcze idzie tym, którzy się tak gwałtownie domagają sesji sejmowej. Czy istotnie ci posłowie, którzy wniosek podpisali i ci ze stronnictwa narodowego, którzy wprawdzie nie podpisali, ale którzy — jak sami oficjalnie oświadczyli — z pełni serca mu holdują — przygotowali już naprawdę pracownie obmyśloną, konkretną, bogatą w treść wnioski, materiały i

Krwawe zaburzenia w Indjach

London. 19.5. Wszystkie szturmy oddziałów indyjskich nacjonalistów na magazyny soli w Dharahana zakończyły się zupełnie niepowodzeniem, policja angielska otoczyła główne siły nacjonalistyczne stojące pod przywództwem p. Naidu i zatrzymała je przez 28 godzin otoczonym gęstym kordonem. Po tych 28 godzinach nacjonalisci poddali się policji. Mniejszy oddział, który nagłym

atakami usiłował zabrać magazyny, został rozbity, przy czem 9 nacjonalistów odniosło ciężkie rany od salw karabinowych i kulomiotowych policji. W porcie Bombaj 100 ochotników Gandhiego zostało aresztowanych w chwili, gdy wsiadali na parowce, celem przeprowadzenia akcji przeciwko złóżom soli. W okolicy Dharahana aresztowano 224 wybitniejszych wodzów indyjskich.

Międzynarodowy zjazd właścicieli miejskich posiadłości

Madryt. 19.5 (PAT.). Agencja Havasa. — W gmachu Ministerstwa Komunikacji odbyło się wczoraj pod przewodnictwem Ministra pracy i opieki społecznej inauguracyjne posiedzenie międzynarodowego kongresu własności miejskiej. Na kongres przybyły liczne delegacje związków i stowarzyszeń właścicieli miejskich

wszystkich krajów, za wyjątkiem Anglii, ZSSR i Łotwy. Po przemówieniach powitalnych szereg mówców przedstawiło swe poglądy na sprawę własności, stwierdzając jednomyślnie, że dążą do harmonii i pokoju, przestrzegając przed niebezpieczeństwem komunizmu.

Ofiary pogotowia obowiązku społecznego

Łódź. 19.5 (PAT). Wczoraj w godzinach wieczornych na stosie wiodącej z Szczercowa do Łasku wydarzyła się katastrofa samochodowa. Autobus łaskiej straży ogniowej, którym jechało 9 strażaków na ćwiczenia z powodu ciemności i szybkiej jazdy na gwałtownym zakręcie wpadł w rów. Skutkiem wypadku podniósł śmierć na miejscu Jan Kolanko kasjer Banku Spółdzielczego w Łasku a

6 strażaków odniosło ciężkie obrażenia, autobus uległ rozbiciu.

Zamach ukraiński.

Łwów. 19.5 (PAT). „Gazeta Poranna” przynosi dziś dalsze szczegóły w sprawie podrzucenia granatu na akademii polskiej w Borysławiu. Granat upadł między pierwszym rzędem krzesła a sceną, jeden z widzów porucznik rezerwy podjął z podłogi granat i wyrzucił go z powrotem za okno. Władze rozpoczęły śledztwo. W ciągu nocy aresztowano kilka osób podejrzanych, których jednak dla braku dowodów w niedziele zwolniono. Ślady śledztwa prowadzą w kierunku ukraińskiej organizacji wojskowej.

Szef sztabu armii fińskiej w Warszawie

Warszawa. 19.5. (PAT). Przybył do Warszawy szef armii fińskiej pułkownik Wallenius i złożył dziś przed południem wizytę szefowi sztabu głównego generałowi Piskorowi.

programy gospodarcze. A dalej, czy istotnie stał się cud, któremu podobnego, nie byłoby chyba na kuli ziemskiej, że na jednej platformie zapartywań społecznych i łączących się z niemi bezpośrednio poglądów gospodarczych stanęli socjaliści, stronnictwa włościańskie i narodowa demokracja.

Zaiste radością i dumą napawałby fakt złożenia wniosku o zwolnienie sesji, gdyby mu towarzyszyła ta bezwzględna pewność, że poza tą gerilwością pozycji na temat naprawy sytuacji gospodarczej kraju, nie kryją się zupełnie inne myśli i tendencje.

Niestety. Nie trzeba się w tym kierunku powoływać na doświadczenia ostatnich miesięcy, lat i na ich podstawie twierdzić, że Sejm ten nie mógł i nie może się zdobyć na jednolite, spokojne, trzeźwą pracę, że w aspiracjach politycznych i zaślepieniu partyjnym zatapia, raz po raz najważniejsze sprawy państwowe. Nie

trzeba się na ten temat gubić w żadnych demysłach dlatego, bo oficjalne organy opozycji aż nadto jasno i wyraźnie mówią co miało być przedmiotem i to przedmiotem głównym, naczelnym, dążeń tej opozycji na zwolnienie się mającej sejmowej sesji.

W tych czasach ciężkich, kiedy ogół obywateli oczekuje rozstrzygnięć radykalnych, szybkich, skutecznych, na jakie takie ciało zbiorowe, jakim jest Sejm, nigdy się nie zdobędzie, kiedy szczerze patriotyczne społeczeństwo sercem swym wyczuwa tworzącą wartość zgody i braterstwa, — podnoszą się hasła jątżenia i walki, której jest i tak w Polsce już dość, że nie wolno jej lekkomyślnie ani pomnażać ani pogłębiać.

Na te hasła społeczeństwo nie pójdzie. Ono zna dziś tylko jedno hasło i jeden program: spokój wewnętrzny. Wszystko, co zdolne jest go naruszyć, odrzuci z trwogą i oburzeniem.

Ogłoszenie tajemniczego „Magistrata”

W dniu wczorajszym, nieznanymi sprawcy rozkleili na murach miasta ogłoszenie zaopatrzone firmą „Magistrat miasta Białegostoku”, które w swej treści głosiło, że Magistrat miasta Białegostoku z powodu wyczerpania kredytu na roboty publiczne dla bezrobotnych wstrzymuje te roboty, a zatem wstrzymuje wszelką pomoc udzielaną bezrobotnym w formie zatrudnienia ich, przy specjalnie na ten cel uruchomionych robotach.

W związku z tem obwieszczeniem „Magistratu” i na skutek zarządzenia Pana Wojewody, p. prezydent miasta Hermanowski, zarządził natychmiastowe dochodzenie, celem wykrycia sprawców tego sfałszowanego ogłoszenia, mogącego zaniepokować rzeszę bezrobotnych, które gotowe uwiaryczyć, że rzeczywiście Magistrat zamierza wstrzymać roboty.

Jak się dowiadujemy, Magistrat nie zamierzał i nie zamierza wstrzymać akcji pomocy dla bezrobotnych przy robotach publicznych.

KINO DŹWIĘKOWE „APOLLO”

Początek o g. 8.20, 8.50, 10.20
Ze względów artystycznych i krajoznawczych dla MŁODZIEŻY DOZWOLONY.

Ceny miejsc dla uczni i młodzieży od lat 17 od 75 GR.
Dla dorosłych od zł. 1,50

NIEWYKŁĘ UCZTA WZROKOWA I SŁUCHOWA CUD TECHNIKI

Triumf geniuszu ludzkiego podany sobie dłońe aby stworzył GIGANTYCZNE ARCYDZIEŁO DRAMATYCZNE p. t.

BIAŁE CIEŃ

Rewelacyjny film dźwiękowo-śpiewny zakrojony na olbrzymią niespotykaną dotąd skalę

W rolach głównych
RAQUEL TORRES I MONTE BLUE

Reżyserował
W. S. VAN DYKE
Twórcą firmu „POGANIN”
Film ten w twórcy „Metro Goldwyn Mayer” stanowił epokę w dziejach kinematografii dźwiękowej i niemej
PONADTO
ATRAKCYJNE DODATKI DŹWIĘKOWE

Magistrat a higiena

Wzrost niektórych ojców miasta w dziedzinie poprawy stosunków sanitarnych w piekarniach białostockich. Protekcyjizm czy dobro ogółu? Dokąd zajdziemy przy takiej gospodarce?

Przy ostatnich przetargach na dostawę pieczywa do szpitali i zakładów wychowawczych — oraz opiekuńczych miejskich stanły do walki piekarnie „starej daty”, przymusowo trochę odnowione i piekarnie mechaniczne, do których tworzenia i popierania ze względów zrozumiałych dąży cały kulturalny ogół.

W roku ubiegłym dostawę tę otrzymała piekarnia mechaniczna spółdzielni „Zjednoczenie”, która wywazała się z umowy bez zarzutu. W pierwszym przetargu odbytym przed parą tygodniami zwycięstwo w cenach odniósł p. E. Alter z ulicy Pałacowej. Ze względu jednak na przeszłość antysanitarną zakładu p. Altera Magistrat nie uwzględnił warunków i cen, zgłoszonych do przetargu. Z kolei najniższe ceny zgłosiła piekarnia „Zjednoczenia”.

Tu jednak uznano za wskazane unieważnienie przetargu i ponownie wezwano p.p. piekarzy do składania ofert.

Tym razem wypłynęła nowa oferta z dziedziny chlebowo-bulczanej w osobie p. Abramowicza, który martwiony wielokrot protokółami policyjnymi, rozpaczyliwym gestem wywnosił się z suteryny na parter, obdarzając nasz gród nową piekarnią, jednak nie zmechanizowaną i nie opartą nawet na wstępnych przygotowaniach do mechanizacji. Ten otczyn p. Abramowicza rozczulił p. ławnika d-ra Kacnelsona, że postanowił on wytoczyć walkę całemu światu o powierzenie dostawy bohaterskiemu pupilowi swemu, który okazał tyle mocy ducha i determinacji, przenosząc się z suteryny na parter, by stąpić dalej aż do wyżyn za służonego stanowiska miejskiego dostawcy. Tak wyposażonemu protektorowi i bojownikowi o stan sanitarny miasta nie dalo się wytłumaczyć, że piekarnie mechaniczne jedynie posiadają warunki do sanitarnego wypieku chleba, że szpitale miejskie muszą dawać swym chorym pieczywo tylko w takich warunkach wypieczonych, że wreszcie władze państwowe, idąc śladami państw kulturalnego Zachodu, popierają piekarnie mechaniczne i łączą na ten cel także środki materialne.

Urząd gminy Goworowo, pow. Ostrołęckiego, ogłasza niniejszym KONKURS na przeprowadzenie urządzenia elektrycznego w osadzie Goworowo, oraz na sfinansowanie tego urządzenia, w zamian za odstąpienie eksploatacji elektryfikacji na termin, który zostanie określony umową. Termin składania ofert upływa z dniem 25 czerwca r. b.

Wojt gminy: Sekretarz:
Wojcik. Multiszewski.

Radjo-program

Warszawa 14.11, 7 m

Wtorek 20-V.
11.30—11.45. PAT. 11.58—12.05. Sygnał czasu. 12.10—13.10. Radjowy poranek szkolny. 13.10. Komunikaty. 14.45. „Chwilka lotnicza” (Znaczenie L. O. P. P. dla obrony Państwa) — wygł. dyr. W. Białliński. 16.15—17.15. Muzyka z płyt gramofonu. 17.15. „O Polaku w podróży” — opowieść prof. A. Janowski. 17.45. Koncert popul. 18.45. Kosmofonia, oraz kom. Taw. Zachęty do hodowli kół w Polsce. 19.10. Giełda rolnicza. 19.20. Transm. z Teatru Polsk. w Katowicach. W przerwie Pras. Dziennik Radj., oraz repertuar Teatru Miejsk. Po transm. kom. meteor., polic., sport., oraz retransm. ze stacji zagr.

CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnośnieniem do domów, lub przesyłką pocztową — 4 zł.
CENY OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetrowej wysokości, przed tekstem, —70 gr.; w tekście—80 gr.; za tekstem—25 gr.; kronika reklamowa, komunikaty—1 zł. za wiersz redakcyjny; drobne—20 gr. za wyraz. Do tych cen dolicza się za ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne—50 proc. drożej; z zastrzeżeniem miejsca — 25 proc. drożej. Nekrologi 50 proc. taniej, dla poszukujących pracy 50 proc. niżkij. Układ ogłoszeń przed tekstem 4° lamowy, za tekstem 8° lamowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń.

Wydawca: Wojewódzkie T-wo Lecha. Drukarnia A. ZBARA. Białystok. Redaktor odpowiedzialny: Antoni Faranowski.

WALKA z głodem mieszkaniowym

Kryzys mieszkaniowy w Polsce, podobnie jak i w większości państw europejskich, powstał po wojnie. Przed wojną stan budownictwa w Polsce przedstawiał wprawdzie wiele braków i nie odpowiadał w dostatecznej mierze wzrosłemu potrzebom mieszkaniowym, ale w porównaniu z sytuacją powojenną wykazywał znacznie większy stopień równowagi między zapotrzebowaniem a wolnymi mieszkaniami. Dzieło się to dlatego, że budownictwo mieszkaniowe było przed wojną rentownym interesem. Po wojnie, wskutek trudności ekonomiczno-gospodarczych, jak też i podroźnienia kapitału i wysokich procentów, planowych za udzielane pożyczki na budownictwo, ruch budowlany rozwijał się bardzo słabo. Powstała nowa klasa społeczna—głód mieszkaniowy. Tysiące rodzin, głównie w miastach i miasteczkach, znalazło się bez dachu nad głową, tworząc koczujące osiedla bezdomnych, dla których magistraty budowały baraki.

O braku mieszkań dość przytoczyć dane statystyczne, według których od 1921 r. do 1929 przybyło nowych mieszkań zaledwie 40.000.

Według spisu powszechnego z 1921 r. mieszkań w miastach polskich było ogółem 1.340.000. Jeżeli przyjmujemy średnio długowieczność domu na 100 lat, to licząc ubytek mieszkań po 1 proc. rocznie, od 1.340.000 w ciągu 8 lat, otrzymamy 107.000 zniszczonych mieszkań. A więc od r. 1921 do 1929 nietylko nie przybyło nowych mieszkań, ale ubyło starych 67.000. Jeżeli doliczymy przyrost naturalny zapotrzebowania mieszkań przez nowozawarte małżeństwa, to ubytek mieszkań będzie jeszcze znaczniejszy.

Te cyfry mówią same za siebie. Mimo wysiłków różnych czynników od czasu powstania Państwa polskiego, nie udało się ruchu budowlanego wprowadzić na realne tory i choćby częściowo złagodzić głód mieszkaniowy. W roku obecnym rozpoczyna się po raz pierwszy akcja kredytowo-budowlana według planu, ustalonego na najbliższe 5-cio lecie. Ogółem przeznaczono kredytów na rok bieżący przeszło 82 milionów zł. Niepoddawanie, jakie spotkało poprzednie wysiłki, dowodzi, że bez poparcia społeczeństwa czynniki rządowe podjąć walce z klasą mieszkaniową nie są w stanie. Dlatego też Sejm w marcu r. b. upoważnił p. ministra Skarbu do wypuszczenia wewnętrznej pożyczki, a Rząd wypuścił na rynek nową premjową pożyczkę budowlaną w wysokości 50 milionów złotych w złocie, przeznaczoną całkowicie na cele budownictwa. Pożyczka ta poza tem moralnym znaczeniem posiada wiele przywilejów i atrakcyj. Obligacje jej, w odinkach po 50 złotych dostępne są dla każdego, oprocentowane 3 od 100 rocznie, przedstawiają jak gdyby los, dający możliwość wygrania i premji w przeciągu 80-ciu losowań, t. j. 4 razy do roku przez lat 20. Jedna obligacja w ciągu roku wygrać może 1 milion złotych. Niewątpliwie społeczeństwo, odczuwające tak dotkliwie klasę mieszkaniową, skorzysta z wypuszczenia tej pożyczki i, wykupując obligacje, nietylko przyczyni się do zebrania funduszu na cele budownictwa, ale uzyska gwarantowaną lokatę z niebywałymi możliwościami wygranej.

DOKTÓR M. KAMEL

Cheruby weneryczne, skórne i włosów. Przym. od 9—1 i od 5—8. (Kob. od 4—5). Białystok, Sienkiewicza 37. telef. 5-95

421—3

UWADZE GOSPODYNI!

Najlepiej zabezpiecz na lato futra i inne ubrania od moili, wypróbowany oryginalny proszek japoński „KATOL”, nie mający przykrej jak „naftalina” woni. Kufry lub szafy z przychowywanym ubraniem należy szczególnie zamykać dla uniknięcia dopływu powietrza.

„KATOL” nie pozostawia plam, nieszkodliwy dla zdrowia, i radykalnie tępi muchy, pchły, wazy, pluskwy, psuski, karaluchy, komary, muszki na kwiatkach pokojowych, mrówki i wszelkie robowactwo.

Zadać we wszystkich składach aptecznych i aptekach. Przedstawiciel „Katolu” H. Wojtkiewicz Wilno, ul. Kalwaryjska 21. Skład w Białymstoku L. P. eker ul. Zamenhofska Nr. 1.

Kino dźwiękowe „MODERN”

Początek: 6.15, 8.15, 10.15
Abv dać możność WSZYSTKIM OB. JZREC najlepší

MÓWIONY I ŚPIEWNY FILM

Ceny miejsc 1
dzis od 1 ZŁOT.

ŚPIESZYŃC ZOBACZYĆ ŚPIEWAJĄCY BŁAZEN

W roli głównej AL JOLSON

NAD PROGRAM DODATKI DŹWIĘKOWE

Kino „Polonia”

DZIS 2 SERJA ZAKOŃCZENIE filmu Widmu Luwru p. t.

Klejnoty Cesarzowej

Sensacyjny dramt w 12 aktach Tyłko 2 seanse początek o godz. 7 i 10-tej

Dr. J. WALEWSKI

Cheruby weneryczne, skórne i moczopłciowe. Przyjm. rano i od 4—8 w. Kobiety 4—3 pp. W niedziele i święta od 4—6 pp. ul. Sienkiewicza 14 m. 3. Telefon 9-49